

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa K. L.
przeciwko (...) Towarzystwu Ubezpieczeń S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 19 listopada 2019 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem z 4 października 2016 r. powód K. L. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od L. S.A. z siedzibą w W. kwoty 51.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 13 listopada 2013 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 16 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy w W. oddalił powództwo.

Wyrokiem z 19 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił wyrok Sądu Rejonowego i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 51.000 zł z ustawowymi odsetkami od 13 listopada 2013 r. do dnia zapłaty.

W skardze kasacyjnej pozwany, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje potrzeba dokonania wykładni art. 827 § 1 k.c., a w szczególności: 1. określenia czy pozostawienie dowodu rejestracyjnego przez poszkodowanego w zamkniętym pojeździe, przed szkodą kradzieżową, pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą i stanowi podstawę do uwolnienia ubezpieczyciela od odpowiedzialności, z uwagi na rażące niedbalstwo w świetle artykułu 827 § 1 k.c.; 2. określenia czy powinności prewencyjne uregulowane w ramach swobody umów i potwierdzone w zapisach ogólnych warunkach ubezpieczenia, jak np. obowiązek przedstawienia dowodu rejestracyjnego po szkodzie kradzieżowej pod rygorem odmowy wypłaty odszkodowania - stoją w sprzeczności z artykułem 827 § 1 k.c., w części dotyczącej rażącego niedbalstwa z uwagi na tzw. semiimperatywny charakter tego przepisu, tzn. w zasadzie bezwzględnie obowiązujący, ale jednocześnie dopuszczający odstępstwa umowne wyłącznie na korzyść ubezpieczającego i czy te powinności prewencyjne mogą stać się podstawą do wyłączenia odpowiedzialności przez ubezpieczyciela; 3. określenia według jakich zasad należy ocenić skutki uchybienia przez ubezpieczającego powinnościom prewencyjnym, jeżeli takie zostały przewidziane w umowie ubezpieczenia; 4. określenia czy zasadne są twierdzenia Sądu Okręgowego, zgodnie z którymi w świetle powstania bazy CEPIK, bez znaczenia pozostaje posiadanie przez osobę przywłaszczającą pojazd dowodu rejestracyjnego?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została

ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. Uzasadnienie wniosku jest oderwane od problemów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ skarżący nie odnosi się do wszystkich z nich. W uzasadnieniu wniosku pozwany nie przedstawił na czym polegają wątpliwości w wykładni w zakresie przedstawionych przez siebie pytań, ograniczając się jedynie do ich sformułowania.

Powołane przez skarżącego orzeczenia, mające świadczyć w jego ocenie o rozbieżnościach w orzecznictwie, dotyczą problemu, czy ocena wykonania wynikającej z umowy ubezpieczenia powinności nadzoru nad dowodem rejestracyjnym pojazdu powinna być dokonana na podstawie art. 827 § 1 k.c. Sąd Najwyższy, odwołując się do tych samych orzeczeń co pozwany, wyjaśnił w wyroku z dnia 4 października 2019 r., I CSK 389/18, że opowiedzenie się za jednym z tych stanowisk musi zawsze uwzględniać konkretne postanowienia umowy ubezpieczenia - kształtowanej także postanowieniami ogólnych warunków ubezpieczenia - która powinna być w tym zakresie przedmiotem wykładni dokonanej z uwzględnieniem zasad przewidzianych w art. 65 k.c. oraz art. 385 § 2 k.c. Oznacza to, że różnice w powołanych przez pozwanego orzeczeniach stanowią przykład wielokierunkowości stosowania prawa w niejednakowych stanach faktycznych oraz różnorodności orzecznictwa.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.